

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Typ posudku: *Oponent*

Autor/ka práce: Magdalena Hájková

Název práce: Neviditelná chudoba u vysokoškolských studentů

Vedoucí práce: doc. Mgr. Martin Hájek, Ph.D.

Oponent/tka: Mgr. Martin Tremčinský, Ph.D.

Navržené hodnocení: F

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cílem předkládané práce je zjistit jak studenti českých vysokých škol chápou chudobu. Přestože hned v úvodu autorka uvádí, že cílem práce „není zjistit kdo je chudý a kdo ne, nýbrž co studenti v české společnosti považují za chudobu“ (str. 2) v analytické části opakovaně konstatuje, jak vypadá chudoba, jaké strategie volí chudí lidé při jejím překonávání a skrývání. Pro takovéto interpretace ovšem v práci nejsou předložena žádná data, ze kterých by bylo možné tyto závěry vyvozovat.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Autorka se opírá o pestrou směs literatury, nicméně v analytické části textu s ní pracuje téměř minimálně. V teoretické části se tak vedle sebe objevují Marx i Spencer, nicméně z textu není jasné proč jsou jejich pojetí chudoby a stratifikace pro autorku důležité.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Data sestávají z 8 polostrukturovaných rozhovorů s vysokoškolskými studenty z několika českých univerzit. Z popisu sběru dat není zcela jasné, na základě jakých kritérií byli informanti a informantky vybíráni, jen že se jednalo a metodu sněhové koule: „Nejprve přes kontakty a vazby na studenty vysokých škol a poté další výběr například dle chování na akcích, podle toho, jak se daný člověk obléká či přes doporučení od jiného respondenta. V tomto případě se jednalo o metodu „sněhové koule“ neboli nabalování“ (str. 12). Není tedy jasné, zda se má vzhledem k tématu práce jednat o nízkopříjmové studenty, nebo v čem mělo chování na akcích, či styl oblékání hrát roli při výběru.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Argumentačně je práce nedostatečná. Autorka z výpovědí informantů vyvozuje faktické závěry o chování a uvažování nízkopříjmových obyvatel České republiky. K výpovědím respondentů se tak

staví jako k reprezentacím objektivní reality která stojí naprosto mimo ně a na základě jejich vlastních domněnek vytváří faktický obraz chudoby v ČR, nutno podotknout že extrémně zkreslený.

Nejvíce zarážející je, že informanti nemají vypovídat o vlastních zkušenostech, ale o svém chápání zkušeností a pocitů(!) jiných lidí (zasazených chudobou), přičemž jsou tyto jejich domněnky následně analyzovány jako fakta: „Jedním z cílů je také zjistit, zda mají chudí strategie na vypořádávání se se svou chudobou a jaké mají dle respondentů ze své situace pocity“ (str. 9).

Dále pak autorka na základě výpovědí informantů a vlastních domněnek dochází k fakticky chybným závěrům, např. že jediný příjem lidí bez domova je žebrání, případně „sociální dávky či důchod“ a že lidé bez domova „často tuto částku často utrácí za návykové látky, primárně alkohol, na kterých jsou závislí“ (str. 15-16).

Nebo: „Překvapivé je, že chudí lidé nemají příliš velký zájem vyhledávat nějaké poradenství, které by jim pomohlo v rámci jejich ekonomické situace“ (str. 21).

U studentů pak konstatuje, že: „Ale to, že by student kvůli financím nenavštěvoval se svými přáteli žádné podniky se příliš nevyskytuje“ (str. 24).

O exekucích pak hovoří jako o krátkodobé chudobě, „která brzy může bez problémů pominout“ (str. 25).

Jiné strategie skrývání chudoby mezi pracujícími a studenty připisuje tomu, že: „studenti nejsou tolik závistiví“ (str. 31)

Takovýchto ryze spekulativních momentů je v práci nespočet.

Pro žádné z těchto tvrzení nenabízí podporu v empirických datech, resp. tam, kde ji nabízí, se jedná o výpovědi informantů, kteří ovšem nespádají do skupiny, o níž je tato výpověď učiněna. Jinými slovy autorka se studentů ptá, co si myslí o chování a pocitech chudých, a to pak prezentuje jako objektivní realitu.

5. Jsou v práci autora/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Z práce bohužel není jasné, z jaké pozice autorčin hlas v textu hovoří. Shovívavý čtenář by mohl argumentovat, že se jedná o shrnutí výpovědí informantů, nicméně to není nikde v textu zmíněno a toto shrnutí je následně prezentováno jako odraz objektivní reality chudoby. Bohužel v závěrečné diskuzi navíc autorka rozšiřuje své výzkumné cíle oproti úvodu: „Dále pak bylo cílem zjistit, zda lidé a studenti skrývají chudobu a pokud ano, proč a jaké k tomu mají strategie“ (str. 32). K tomu ovšem nepředkládá žádná empirická data.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Po této stránce je práce vesměs v pořádku.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Z jakých zdrojů vycházíte, když zjišťujete, „zda lidé a studenti skrývají chudobu a pokud ano, proč a jaké k tomu mají strategie“? Resp. proč tuto otázku studujete na jedincích, kteří nemají z chudobou osobní zkušenosti?

9. Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému: [-] Theses [-] Turnitin ~~[-] Original (Urkund)~~

Komentář k výsledku kontroly:

Práce nejeví známky plagiátu

Celkové hodnocení práce:

Autorka předložila práci, jejíž data by mohla sloužit k analýze předsudků a stereotypů spojených s chudobou. Bohužel svůj výzkumný záměr formulovala jinak a sama tak sklouzla do propasti truismů a stereotypů. Z práce není zřejmé, jak analyzované rozhovory mohou pomoci k naplnění výzkumných cílů „zda lidé a studenti skrývají chudobu a jaké k tomu mají strategie“, resp. proč se vůbec tyto cíle v práci objevují. Z výše uvedených důvodů nemohu práci doporučit k obhajobě a hodnotím ji jako nedostatečnou (F).

Datum:

Podpis: